

19. Asutuslautakunta

Asutuslautakunnan kertomus v:lta 1945 oli seuraavan sisältöinen:

Asutuslautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana maatalousneuvos S. O. Österberg, varapuheenjohtajana filosofian maisteri S. S. Aittoniemi, jäseninä johtaja H. Federley, agronomi R. E. Karlsson, toimittaja K. H. Lehti ja lakitieteen kandidaatti M. A. Olsson sekä varajäseninä kansanedustaja T. Bryggari, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitsija T. A. Hänninen ja pankinjohtaja V. V. Sipi. Johtaja Federleyn saatua kesäkuun alussa vapautuksen lautakunnan jäsenyydestä tuli hänen tilalleen veturinkuljettaja F. B. Gröndahl. Kaupungin edustajana lautakunnan kokouksissa oli kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara.

Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari E. K. Uski ja hänen saatuaan toukokuun 18 p:stä lähtien muiden virkatehtäviensä vuoksi vapautusta tästä toimesta, hovioikeuden auskultantti A. Aaltonen, sekä viimeksi mainitun saatua pyynnöstä eron toimestaan marraskuun 16 p:stä alkaen hovioikeuden auskultantti A. Hannus.

Asutuslautakunnan toiminta sai maaliskuusta alkaen siihenastisesta poikkeavat muodot, kun lautakunnalle alettiin jättää valmisteltavana olleeseen ja toukokuun 5 p:nä 1945 vahvistettuun maanhankintalakiin perustuvia sotainvaliidien, sotaleskien, sotaorpojen ja perheellisten rintamasotilaiden maansaantihakemuksia. Maalis—huhtikuulla ja osittain toukokuullakin niitä otti vastaan lautakunnan puheenjohtaja, mutta kun osoittautui, ettei hakemusten käsittely jatkuvasti käynyt päinsä ilman niiden vastaanoton ja valmistavan tutkinnan suorittavaa henkilökuntaa, perustettiin tarkoitusta varten toukokuun alusta alkaen maansaantitoimisto, joka käsitti lakimiehen ja toimistoapulaisen ja joka toimi Sofiankadun 1:ssä, kaupungin omistamassa huoneistossa. Toimiston aloittaessa työskentelynsä oli lautakunnalle jätettyjä maansaantihakemuksia 527 kpl. Kesän kuluessa lautakunta kokoontui keskimäärin kerran viikossa ja käsitteli kussakin kokouksessa n. 40 hakemusta.

Kun maansaantitoimistoon elokuun viimeisinä päivinä jätettiin n. 4 000 hakemusta ja hakemusten jättöaikaa lisäksi pidennettiin yhdellä kuukaudella, osoittautui välttämättömäksi lisätä maansaantitoimiston henkilökuntaa. Niinpä maansaantitoimistoon syyskuun alussa palkattiin lisää yksi toimistoapulainen ja syyskuun puolivälissä yksi lakimies, yksi toimistoapulainen ja vahtimestari toimiston myöskin saadessa käyttöönsä suuremman ja tarkoitukseen paremmin soveltuvan huoneiston Katariinankadun 4:stä. Syyskuussa lautakunnan kokousten lukumäärää lisättiin neljään kokoukseen viikossa.

Kun syyskuun kuluessa maansaantihakemuksia vielä jätettiin niin paljon, että niitä jättöajan syyskuun 30 p:n umpeenkuluttua oli kaikkiaan yli 10 000, kävi ilmeiseksi, ettei niiden valmistava käsittely maansaantitoimistossa saattanut tapahtua tarpeeksi nopeasti edelleen lisäämättä toimiston henkilökuntaa. Tämän johdosta palkattiin lokakuun puolivälissä sinne vielä kaksi toimistoapulaista sekä lähinnä diariomis- ja kortiston järjestämistä varten joulukuun alussa kolmen kuukauden ajaksi vielä kaksi toimistoapulaista.

Maansaantitoimiston henkilökunnan lisäämisen kautta voitiin lautakunnan kussakin kokouksessaan käsittelemien hakemusten lukumääriä vähitellen nostaa, niin että se vuoden lopussa oli n. 70 hakemusta kokousta kohden.

V:n 1945 loppuun mennessä lautakunta ehti kaikkiaan, niitä hakemuksia lukuunottamatta, jotka muiden asutuslautakuntien käsiteltäviin kuuluvina lähetettiin niille, antaa lausuntonsa kaikkiaan 3 115 hakemuksesta. Hylättäviksi näistä ehdotettiin n. 20 %.